

“Kosovo ide digitalnim putem” ekonomija zasnovana na znanju, šansa za kosovske MSP

Kako bi bili u mogućnosti da se pridruže svetskim trendovima, kosovski MSP treba da se oslone na ekonomiju zasnovanu na znanju, koja je potpuno zasnovana na informativnoj i kompjuterskoj tehnologiji.

Poseta nekih kosovski preduzeća CeBIT sajmu u Hanoveru, Nemačka, organizovana uz pomoć Evropskog informativnog centra za korespondenciju Privredne komore Kosova, otvara nove mogućnosti za saradnju i razvoj u nadinamičnijem polju svetske ekonomije. Informativna i kompjuterska tehnologija zasnovana na ljudskim resursima Kosova je jedna od prilika za naš ekonomski razvoj. MSP kao “Vision” i “As-Computers” iz Gnjilana, “Informatika” iz Mitrovice, “Comtrade”, “Kujtesa”, “City-Group” iz Prištine, itd, maksimalno su iskoristili ovu posetu kako bi uspostavili kontakte sa

međunarodnim partnerima i novim tehnologijama u polju informativne tehnologije i telekomunikacije, e-biznisa i Interneta, mulimedija, kancelarijske opreme, opreme za banke, tehnologija za obezbeđenje, itd. CeBIT je najveći sajam na svetu u polju informatike sa 700.000 posetilaca i 7962 izlagača i sa izložbenom površinom od 424 137 kvadratnih metara. Tako, postoji ogromna mogućnost za istraživanjem i pronalaženjem novih partnera, i upoznavanjem novih tehnologija i svetskih trendova u različitim predstavljanim poljima. Možemo da navedemo nekoliko svetskih kompanija koje su fascinirale sve prisutne svojim prezentacijama: Microsoft, Compaq, Fujitsu-Siemens, Toshiba, Sony, itd. Šta je bilo novo na CeBIT-u? Drugim rečima, sve je bilo “bežično”, bez žica počev od kompjuterskih mreža do različite periferne opreme.

Zbog toga, “bežična” revolucija se nastavila čak na CeBIT-u 2002. Takođe je bila prisutna nova tehnologija u različitim poljima, od škola, do digitalnih sistema identifikacije, obezbeđenja, vođenja evidencije, itd. Kao rezultat saradnje između preduzeća i EICC i Privredne komore Kosova, održaće se konferencija u drugoj polovini 2002, sa temom iz polja informativne i kompjuterske tehnologije “Kosovo ide digitalnim putem”, koja će biti u skladu sa programom Evropske Unije “Evropa ide digitalnim putem”. Pozivamo sve kosovske MSP i institucije, kao i pojedince, da doprinesu konferenciji programima i predlozima koji će pokazati kako se Kosovo može razvijati digitalnim putem. Svrha konferencija je da se odrede mogućnosti i potrebe ekonomije i drugih kosovskih institucija u polju digitalne ekonomije i administracije. /Ejup Qerimi/

PKK objavljuje poslovni katalog 2002

Odbor direktora kosovske privredne komore je odlučio da objavi poslovni katalog kosovske ekonomije. Ovo će uopšteno biti podsticaj za izvoz i ekonomsku saradnju Kosova sa svetom.

Ovo ekskluzivno pitanje 2002. godine će uključiti sve kompanije za proizvodnju, trgovinu i usluge sa njihovim reklamama i fotografijama inventara i proizvoda.

Poslovni katalog će takođe imati opšti informativni deo sa činjenicama o Kosovu, kosovskoj ekonomiji uopšteno, o Uredbama u

oblasti ekonomije. Stoga će poslovni katalog ponuditi potpune informacije o svim subjektima zainteresovanim za investicije, ili druge oblike ekonomske saradnje na Kosovu.

Uzimajući u obzir da priprema i izdavanje ovog kataloga zavisi od obezbeđenja finansijskih sredstava, obaveštavamo sve zainteresovane stranke da za svoje reklame treba da razmotre cene i ostale kriterijume koje se odnose na dužinu sadržaja, fotografije i ostale elemente.

Svi subjekti zainteresovani za prezentaciju su pozvani da se prijave u kosovsku privrednu komoru na sledeći broj telefona: 038 224 741, putem emaila: odaekonomike@hotmail.com, u regionalnu zastupničku kancelariju komore u Gnjilanu, Uroševcu, Prizrenu, Peći, i Mitrovici, ne kasnije od 10. Juna 2002. godine.

Očekujemo vašu podršku i saradnju.

Poštovani preduzetnici,

Kosovska Vlada je počela sa radom! Želimo im sve najbolje. Kako će to uticati na razvoj kosovskih MSP-a? Lično verujem da će imati veliki uticaj i u mnogim pravcima u cilju stvaranja stabilne sredine, tako da ćete moći razviti i unaprediti vaše poslove. Drugi partner koji će braniti vaše interese je privredna komora Kosova, koja je igrala aktivnu ulogu u ovome od 1999. godine.

Radnički sindikat BSPK je treći partner u ovom trouglu. On igra značajnu ulogu u zaštiti prava zaposlenih i afirmaciji odgovornosti na radnom mestu. Zbog toga, dijalog između ovih subjekata će biti stalan i zalagaće se za razvoj MSP kao ključnih faktora u stvaranju radnih mesta i ekonomskog razvoja Kosova. Takođe, ostali važni faktori će biti nevladine organizacije i različita udruženja koja se stvaraju i razvijaju, i čiji cilj je da stvore i razvijaju odgovarajuću sredinu za razvoj poslovanja, privatne inicijative kosovskih MSP. /Ejup Qerimi/

Tenderi

“Tenderi” su najmerodavnije sredstvo informisanja u ugovorima Evropske javne nabavke EUP i obaveštenjima o odobrenim ugovorima. Na sajtu www.europa.eu.int možete pronaći vredne informacije kako biste stekli što više znanja o poslovnim prilikama. Pored toga, EICC može identifikovati nova tržišta za vaše proizvode, nudi usluge, i može pronaći različite mogućnosti sklapanja ugovora i podugovora. Naši izvori informisanja sadrže mnogo potencijalnih poslovnih prilika u Evropi. Mi zahtevamo sve objavljene tekstove poziva na tendere i odabiramo tender koji odgovara vašem profilu. Ovde možete pronaći neke od nedavno objavljenih poziva na tendere:

Nabavka teške mašinerije za uklanjanje otpada
Pripada: EuropeAid/112549/D/S/KOS
Objavljeno: 11.04.2001
Status: otvoreno do 22.04.2002

Rezervni delovi za bagere
Pripada: EuropeAid/112732/D/S/KOS
Objavljeno: 15.06.2001

Obnova puta Priština-Peć
Pripada: EuropeAid/112804/D/W/KOS
Objavljeno: 18.07.2001

Obnova sanitarnog polja u Prizrenu
Pripada: EuropeAid/113097/D/W/KOS
Objavljeno: 21.11.2001
Status: otvoreno do 08.05.2002

Nabavka ventilacione opreme za rudnik u Ajvaliji pri Trepči i materijali i oprema za popravku ventilacionih sistema u kosovskim rudnicima
Pripada: EuropeAid/113211/D/S/KOS
Objavljeno: 29.12.2001
Status: otvoreno do 27.05.2002

Tehnologija za lokalne investicione fondove na Kosovu
Pripada: EuropeAid/113312/D/SV/KOS
Budžet 500000 EUR: Objavljeno 06.02.2002
Status: otvoreno do 23.04.2002

Tehnička pomoć za obnovu javnih zgrada na Kosovu
Pripada: EuropeAid/113313/D/SV/KOS
Budžet EUR: 500000 Objavljeno 06.02.2002
Status: otvoreno do 22.04.2002

POSLOVNI PREDLOZI

EICC redovno dobija trgovinske i poslovne predloge od kompanija u okviru Evropske Unije i van nje. U ovoj koloni objavićemo selekciju ovih predloga svakog drugog meseca. U kasnijem periodu, kolekcija ovih predloga će biti dostupna na našem Internet sajtu.

Ref: 2002/03/43: Španska kompanija MEDOP, koja proizvodi proizvode za ličnu zaštitu, kao što su naočare, zaštitne maske, traži uvoznika ili distributera.

Ref: 2002/03/47: Tunc Textiles Grupa, jedan od glavnih proizvođača u tekstilnoj industriji u Turskoj- njegova proizvodna linija uključuje sve vrste pletene odeće, različite vrste odeće- je zainteresovan da pronade stranog trgovinskog partnera.

Ref: 2002/03/48: PESTOM S.A, kompanija iz Rumunije, uključena u ribarstvo, industriju za proizvodnju i trgovinu ribom, raži ad uspostavi zajedničko ulaganje za proizvodnju veštačkog leda. Kompanija je takođe zainteresovana za kupovinu elektronske opreme za identifikaciju kvaliteta vode.

Ref: 2002/03/49: Kompanija iz Belgije nudi nabavku njenih proizvoda: koncentrata i proteina, proteinski obogaćenu hranu i dodatke u hrani za životinje.

Ref: 2002/03/50: italijanska kompanija nudi novu mašineriju za proizvodnju vlakana i finalnih tekstilnih proizvoda (imitacija somota, itd.)

Ref: 2002/03/51: AGROPRO MEAT INTERNATIONAL iz Slovenije traži da uspostavi kontakte za izvoz govedeg mesa.

Ref: 2002/03/52: ALKALOID kompanija iz Makedonije, koja proizvodi boje i malter, traži distributera za svoje proizvode.

Ako ste zainteresovani za bilo koju od ovih ponuda, kontaktirajte EICC na sledeće brojeve telefona: 038 224 596; 243 984; 243 985, ili putem e-maila na sledeću adresu info@kosovo-eicc.org. pružićemo vam karakteristike kompanija za koje ste zainteresovani, što je pre moguće. Takođe ćemo vam pomoći da uspostavite početne direktne kontakte sa vašim potencijalnim partnerima. Kosovske kompanije mogu takođe stupiti u kontakt sa EICC ukoliko žele da objave poslovne predloge u svih 300 kancelarija mreže EICC u Evropi i Mediteranu.

LJUDI I ZAPOSLENJE

U protekle dve godine, Međunarodna organizacija za migracije (IOM) nudila je i nudi niz usluga za reintegraciju raseljenih lica, radnika i civila, uključujući demilitarizaciju OVK.

Ovaj osetljivi i važan deo stanovništva ima koristi od informacija, savetovanja i usluga za postojeće mogućnosti zaposlenja, profesionalne obuke koju nudi Služba za zaposlenje i obuku (ETS) pri IOM-u, koja je određena da doprinese rehabilitaciji tržišta rada i revitalizaciji socijalnih i ekonomskih aktivnosti. ETS pomaže u uspostavljanju mehanizama za zaposlenje i podstiče osnivanje malih preduzeća i samo-zaposlenja. Kako bi se ojačao njihov uticaj, ove službe takođe uključuju izgradnju kapaciteta u oblastima izgradnje infrastrukture i zdravstvenih ustanova, i inicijative za korišćenje interneta, a sve to u svrhu poboljšanja kapaciteta koje dolaze sa izgradnjom tržišne ekonomije.

Podrška ovoj nezaposlenoj radnoj snazi se razvija kroz Centre za zaposlenje i obuku koji deluju u okviru kancelarija IOM-a širom Kosova. Ovi centri, koji deluju u Prištini, Prizrenu, Peći, Mitrovici, Zvečanu, Gnjilanu, Uroševcu poseduju bazu podataka koja uključuje detaljne informacije o potencijalnim radnicima, trenerima za posao, onima koji traže zaposlenje i omogućava usvajanje mogućnosti obuke zasnovane na zahtevima tržišta (zaposleni). Nasuprot onima koji traže posao (nezaposleni). Centri takođe pružaju informacije, savetovanje, usluge i podršku lokalnom nezaposlenom stanovništvu. U procesu postepenog prenosa funkcija civilne administracije na

lokalne zakonodavne organe vlasti, IOM koordinira svoje aktivnosti sa Odeljenjima UNMIK-a i lokalnom administracijom, agencijama kao što su Dole, DTI i drugima kao ILO, GTZ i privrednom komorom.

Služba za zaposlenje i obuku takođe zajedno radi sa mrežom poslovnih udruženja i organizacija koje nude profesionalnu obuku za efektivne informacije i usluge korisnicima. Putem bliske saradnje sa postojećim programima za razvoj malih preduzeća i centara za obuku, IOM omogućava korisnicima da imaju pristup neophodnoj tehničkoj pomoći u obliku obuke (poslovni menadžment, obuka o informativnoj tehnologiji), savetovanja, planiranja poslovanja, marketinga, procene i unapređenja poslovanja, ili opšte administracije uključujući knjigovodstvo i računovodstvo.

Preduzetnici su obavesteni o aktivnostima i uslugama koje nude ove organizacije i primaju pomoć u dobijanju pristupa.

ETS dostignuća:

- 3121 osobe su učestvovala u kursovima obuke kao što su planiranje poslovanja, informativna tehnologija, poslovni engleski, marketing, usavršite svoje poslovanje, itd.

- Više od 1450 osoba je pronašla kratkoročna, srednjoročna i dugoročna zaposlenja kroz ETS

- Za oko 25 273 bivših pripadnika OVK koje je registrovao IOM, 2600 su završili obuku i više od 1400 dobilo je mogućnost za reintegraciju u civilni život.

Mogućnosti investiranja u sektor proizvodnje mleka

Na osnovu studije koju je pripremila jedinica za politike Ministarstva za poljoprivredu, šumarstvo i ruralni razvoj Kosova, rezultat je da u stočarstvu i proizvodnji mleka ima prostora za investicije.

Strategija Ministarstva je da promoviše i zameni uveženo mleko razvojem sektora proizvodnje mleka od farmara do potrošača. Zbog toga, zajednički pristup će rezultirati u unapređenju nabavke čistih, svežih i visoko kvalitetnih mlečnih proizvoda proizvedenih na Kosovu.

Na osnovu studije FAO/Svetske banke o pod-sektoru za mlečne proizvode, rezultat je da je broj krava na Kosovu 2000/2001 bio približno 200 000 grla. Broj životinja na farmama može se dalje povećati na osnovu postojećih pašnjaka, koji daju jeftinu proizvodnju; zbog toga, moguće je razviti industriju baziranu na pašnjacima

Od ukupne površine Kosova (1 088 700 ha), 53% (577.000 ha) je obradiva površina. U 2000. godini, 28 000 ha je zauzimala stočna hrana, 78 000 ha kukuruz, 180 000 ha viski pašnjaci i 97 000 niski pašnjaci.

Za Kosovo su karakteristična mala životinjska stada i sezonska proizvodnja mleka. Većina krava je lokalnog porekla ili kombinacija naprednijih. Rezultati su slabi zbog lošeg kvaliteta hrane, posebno tokom zimskog perioda. Farmeri sa malim prihodima ne mogu održavati kvalitet hrane sa dovoljno koncentrata. Zbog toga, priprema hrane za zimu predstavlja problem zato što većina farmara ne poseduje adekvatnu agro-mašineriju. Bez obzira na to, savremeni farmeri razvijaju se koristeći modernu tehnologiju proizvodnje. U ovom trenutku, pogodne cene životinja i mlečnih proizvoda favorizuju ovo.

Nekoliko podataka u vezi sa kosovskim tržištem mlečnih proizvoda

	Prosečno 1990/'98	2000/01
Broj krava	197.655	154.800
Proizvodnja mleka l/krava/godišnje	1.487	1.671
Ukupna proizvodnja mleka MT/godišnje	298.586	258.671
Kapacitet proizvodnje u fabrikama mleka u MT/godišnje	16.000	27.700
Proizvedeno mleko u fabrikama mleka u MT/godišnje	12.300	18.000
Obradeno mleko u % proizvodnje	6,0 %	4,7 %
Uveženo mleko u MT/godišnje	-	91.000
Ukupna potrošnja, u MT/godišnje	-	349.671
ostaci	74 %	-
Potrošnja mleka po osobi u ME/godišnje	-	1791

Iz gore navedene studije, proizlazi da većina investicija u razvoj proizvodnje mleka na Kosovu, zasniva se na:

1. Uvozu kvalitetnih krava
2. Oprema za veštako parenje
3. Mehanizmi za poboljšanje hrane za životinje
4. Oprema za sakupljanje i transport mleka
5. Službe za savetovanje farmara
6. Služba za savetovanje mlekara
7. Oprema za obradu, pakovanje i etiketiranje proizvoda
8. Laboratorijska oprema za kontrolu mleka u mlekarama
9. Hladnjače za distribuciju.
10. Hladnjače za čuvanje mleka.
11. Služba za savetovanje u pogledu direktne obrade na farmama.

Pierre Harrisson

/šef jedinice za politiku, MAFRD/

BUDUĆI DOGAĐAJI U EICC

EICC na Kosovu će organizovati redovne radne sastanke, seminare, kurseve obuke za poslovnu zajednicu, direktno i u saradnji sa drugim organizacijama. Kosovska MSP (mala i srednja preduzeća) će biti obavestena o datumima i mestima putem obaveštenja u lokalnim novinama i putem pošte. Molimo vas, takođe posetite našu veb stranicu www.kosovo-eicc.org, ili nas kontaktirajte putem telefona, faksa, e-mail, ili nas lično posetite.

Planirani su sledeći događaji:
U maju će EICC organizovati seminar o harmonizaciji i etiketiranju SE proizvoda Evropske Unije. Krajem aprila održaće se radni sastanak na temu "Kako olakšati izvoz vina sa Kosova"

Evropska Agencija za Rekonstrukciju je odgovorna za upravljanje glavnih programa EU za pomoć na Kosovo, Srbiju i Crnu Goru. Ona je osnovana u Februaru 2000 i ima svoju upravu u Solunu i operativne centre u Prištini, Beogradu i Podgorici. Ona je nezavisna agencija Evropske Unije, koja odgovara Evropskom savetu i Evropskom parlamentu. Ona se nadgledava od strane Nadglednog Odbora sastavljenog od predstavnika iz Drzava članica EU, a upravljan od strane Evropske Komisije. Glavni ciljevi Evropske Agencije za rekonstrukciju su: da preduzme trenutnu fizičku i ekonomsku rekonstrukciju; da postavi osnovu za razvoj trzisnu privredu, i da podrzava uspostavljenje demokratije, ljudskih prava I vladanje zakona.

Za dalje informacije i kontakt detalje: www.eareu.int

Projekat EU upravlan od Evropske Agencija za Rekonstrukciju
[Http://www.eareu.int](http://www.eareu.int)

Redakcija:

Ejup Qerimi - Direktor EICC-, Erdelina Dula -Službenik za informisanje, Adriana Merovci -asistent

EICC Kosovo
Ul. Majka Tereza br.20-Priština, Kosovo
Telefon i fax: ++ 381 (0) 38 224 596
Web strana: www.kosovo-eicc.org
E-mail : Info@kosovo-eicc.org

EICC Kosovo je Evropska institucija osnovana u okviru Privredne Komore Kosova